

Reumatološko odjeljenje ♦ Klinika za Interne bolesti ♦ Univerzitetski klinički centar Tuzla
Medicinski fakultet Tuzla ♦ Univerzitet u Tuzli ♦ Ul. Trnovac bb ♦ 75000 Tuzla ♦ BiH

DIJAGNOSTIČKA ULOGA ANTITIJELA NA ANTICITRULINSKI PROTEIN (ANTI-CCP) U PACIJENATA SA REUMATOIDNIM ARTRITISOM

THE DIAGNOSTIC VALUE OF ANTI-CCP ANTIBODIES IN RHEUMATOID ARTHRITIS PATIENTS

Suada Mulić ♦ Hajrija Selesković ♦ Nedima Kapidžić-Bašić ♦ Drago Antić ♦ Mario Križić
Damir Sabitović ♦ Fejzo Džafić ♦ Zumreta Kušlјagić ♦ Fahir Baraković ♦ Nataša Križić ♦ Alma Hajdarović

Reumatoidni artritis (RA) je hronična sistemska inflamatorna bolest sa perzistentnim simetričnim sinovitisom sitnih zglobova te posljedičnim bolovima u zglobovima, ukočenošću i gubitkom funkcije. Dijagnoza ove bolesti se postavlja na osnovu kliničkih manifestacija bolesti zajedno sa nalazom radioloških promjena kao i nalazom mnogobrojnih autoantitijela. Anti-CCP pripadaju velikoj skupini anticeratinskih antitijela i predstavljaju visoko senzitivne i specifične serološke markere u RA.

Cilj rada bio je evaluirati dijagnostičku ulogu anti-CCP antitijela u pacijenata sa reumatoidnim artritisom.

U studiju je uključeno 52 pacijenta sa reumatoidnim artritisom (dijagnostikovanim na osnovu ACR kriterija) prosječne životne dobi od $57,67 \pm 9,96$ godina i prosječnim trajanjem bolesti od $3,8 \pm 4,51$ godina. Praćeni su i parametri aktivnosti bolesti (DAS28 score). Kontrolnu grupu je činilo 40 pacijenata prosječne životne dobi $52,5 \pm 12,87$ godina sa drugim inflamatornim reumatskim bolestima. Vrijednosti anti-CCP antitijela su izmjerena svim pacijentima ELISA metodom kao i vrijednosti reumatoidnog faktora (RF).

Anti-CCP antitijela su bila pozitivna u 35 pacijenata (67,3%) sa reumatoidnim artritisom, a osobito visoki titri (trostruko veći od referentnih vrijednosti) su nađeni u 17 (48,6%) od 35 pacijenata. Reumatoidni faktor je bio pozitivan u 30 (57,7%) pacijenata sa RA. Izrazito aktivna bolest (definirana DAS28 scorom većim od 5,1) je nađena u 10 (19,2%) od 52 pacijenta sa RA. U kontrolnoj grupi pacijenata anti-CCP su bila pozitivna samo u 2 (5%) pacijenta. Daljnja ispitivanja svih pacijenata sa RA su pokazala statistički značajnu korelaciju između visokih titara anti-CCP i DAS28 score.

Ova studija pokazuje da pacijenti sa RA imaju visoku učestalost pozitivnog nalaza anti-CCP antitijela. Visoki titrevi ovih antitijela su u korelaciji sa težinom bolesti, kao i nalazom reumatoidnih faktora. Oba testa (RF i anti-CCP) su bili pozitivni u 90% pacijenata sa RA. Uzimajući u obzir današnje stajalište kako adekvatna i pravovremena terapija može zaustaviti oštećenje zglobova reumatoidnim artritisom, ovi pokazatelji o prognostičkoj vrijednosti markera za RA postaju značajniji.

Ključne riječi: anti-CCP, reumatoidni artritis